

Војвода Живојин Мишић

О југословенству

Регент Александар Карађорђевић послао је марта 1919. војводу Мишића да обиђе Сплит, Загреб, Карловац, Госпић, Глину, Сисак, Вараждин, Огулин... и види какво је стварно расположење тамошњег становништва поводом стварање заједничке државе – Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, потоње Југославије.

После разговора са око 2000 људи из свих слојева, чуо је шта мисле франковци и народњаци, коалиционаши и радићевци, па и политички нео-предељени – славни војсковођа је поднео следећи извештај регенту.

(Према белешкама војводиног секретара Милорада Павловића)

“Из свега што сам чуо и видео, ја сам дубоко зажалио што смо се ми, на силу Бога, обманјивали некаквом идејом братства и заједнице.

Сви они једнако мисле, то је свет за себе, ма са кавим предлогом да се појавиш – ствар је пропала. Ништа се не може зајазити, ничим што би се по-

нудило. Ја сам са тим начисто. Двоје нам, као неминовно, предстоји: потпуно се одцепити од њих, дати им државу, независну, самоуправну, па нека ломе главу како знају, а друго је, управо, прво, да у земљи заведемо војну управу за двадесет година и да се земља сва баци на привредно и економско подизање, далеко од свих политичких утицаја. Ако то не може, онда се одцепити, дати им њихову државу. Границе ће бити где их ми повучемо, а ми ћемо их повући не онде где наше амбиције избијају на површину, него онде где историја и етнографија кажу; где кажу језик и обичаји, традиција и, најзад, где се сам народ по слободној вољи определи – па ће бити и право и Богу драго. А Италијани? Нека им је са срећом. Нека се они Хрватима усреће. Ја сам дубоко уверен да се ми њима нећемо усрећити... Не заборавите, Височанство, моје речи. Ако овако не поступите, сигуран сам да ћете се љуто кајати.

Војвода Живојин Мишић.”